

Fra: Sundset Rune[Rune.Sundset@unn.no]

Sendt: 09.11.2022 17:20:08

Til: Postmottak-RHF (postmottak@helse-nord.no)[RHF-Postmottak@helse-nord.no]

Tittel: Høringsuttalelse regional utviklingsplan 2038

Fra: Rune Sundset, leder av fagnettverk for persontilpasset medisin i Helse Nord Innspill til høring: Regional utviklingsplan 2038

Takker for muligheten til å komme med innspill til Regional utviklingsplan 2038.

Rapporten er omfattende og godt formulert.

Persontilpasset medisin (også kalt presisjonsmedisin) vil prege store deler av den medisinske utviklingen i de neste 10-årene som kommer. Vi mener utviklingsplanen i for liten grad ivaretar denne trenden. Begrepene fremkommer i kap. 4.7 (se gul markering under), men er feilaktig brukt og mangelfullt beskrevet. Vi viser til rapport «Hvordan skal vi tilby persontilpasset medisin i Helse Nord» som ble behandlet i Helse Nord sitt styre i styresak 117-2021 for utførlig beskrivelse og med anbefalte tiltak for videre utvikling i vår helseregion (se vedlegg).

Helse Nord sin utviklingsplan:

4.7 Rask teknologisk utvikling og ytterligere medisinsk spesialisering

...

*Det digitale målbildet for Helse Nord vil påvirkes sterkt av ny teknologi samtidig som den ikke tar stilling til hvilke teknologier og systemer som skal velges. Det antas at kunstig intelligens, Internet of Things (IoT), virtuell helsehjelp, robotics, 3D-teknologier og 5G vil skape muligheter fremover og gjøre det mulig for pasienter i stor grad å overvåke sin egen helse og kommunisere direkte med internasjonale helsedatabaser, kompetansesentre og tilbydere av helsetjenester. Den medisinske utviklingen antas å gå i retning av **personlig medisin**, stamcellebehandling, nanomedisin og genterapi.*

...

*Det forventes en større treffsikkerhet i forebygging, diagnostikk, behandling og oppfølging av pasienter. Det er flere drivere bak denne utviklingen. For det første tillater genetisk innsikt **persontilpasset medisin**. For det andre muliggjør kunstig intelligens smartere pasientvalg, hvor beste behandling kan velges basert på AI-analyser av utfall for andre. For det tredje vil stadig mer avanserte teknologi gjøre robotkirurgi aktuelt på nye og mer krevende områder.*

Helse Sør-Øst kommenterer i sin utviklingsplan persontilpasset medisin/presisjonsmedisin på følgende måte:

Helse Sør-Øst sin utviklingsplan:

Presisjonsmedisin

Presisjonsmedisin (også kalt persontilpasset medisin) øker behovet for tett og tverrfaglig interaksjon og nærhet mellom ulike fagområder og forskningsmiljø. Dette krever nye samarbeidsmetoder og nye måter å organisere helsetjenesten på, og samtidig øker det kravet til storskalaanalyser, avansert dataanalyse og sikker lagring av data. Det er således behov for:

- Økt satsing på infrastruktur for datalagring og -analyse, sekvenseringsutstyr og annet avansert utstyr til storskalaanalyser
- Oppbygging av tilstrekkelig kompetanse og personellkapasitet for å bistå i implementering av presisjonsmedisin i klinisk praksis

- Tilrettelegging for gjennomføring av internasjonale multisenterstudier ved sjeldne lidelser, fordi relativt små pasientgrupper ikke egner seg for nasjonale studier
- Videreutvikling av design/metodikk tilpasset kliniske studier innen presisjonsmedisin
- Etablering og drift av forskningsbiobanker som integrert og sentralisert del av sykehusenes virksomhet

Helse Sør-Øst RHF har vært en pådriver for etablering av Nasjonal infrastruktur for presisjonsdiagnostikk i 2020/21 (InPred) med involvering av alle seks universitetssykehus.

...

Den faglige utviklingen åpner for mer målrettet eller presis diagnostikk og behandling, som ofte betegnes som persontilpasset medisin eller presisjonsmedisin. Utviklingen innen molekylærbiologi og genetik har åpnet muligheten for mer differensiert medisinsk behandling. Der man tidligere behandlet pasienter ut fra grove overordnede kliniske kategorier, vil behandlingen i økende grad bli rettet mot undergrupper med bestemte biologiske karakteristika. Eksempelvis vil et legemiddel kunne ha god effekt på en undergruppe kreftpasienter, og ha liten nytte eller ha negative virkninger hos andre pasienter. De siste årene har arbeidet med å legge til rette for mer presis diagnostikk og behandling i helsetjenesten skutt fart. Det ble i 2019 etablert en norsk anonym variantdatabase, og det ble samme år etablert et nasjonalt kompetansenettverk for persontilpasset medisin som ledes fra Oslo universitetssykehus. Kompetansenettverket har deltakere fra alle regioner og har som oppgave å fremme lik tilgang til diagnostiske tester, etablering av standarder for tolkning av data og å legge til rette for forskning. I 2020 er det påbegynt et systematisk arbeid for å videreutvikle en nasjonal infrastruktur for presisjonsdiagnostikk (InPred) på tvers av alle regioner, hvor målet er en hensiktsmessig arbeidsdeling innen diagnostiske fagområder og lik tilgang til presisjonsdiagnostikk og samordning av rutiner for klinisk virksomhet og forskning. I 2021 har de regionale helseforetakene i fellesskap utredet hvordan det kan legges til rette for innførings av persontilpasset medisin gjennom nye ordninger for midlertidig innføring og revurdering av ny behandling i Nye metoder. Det pågår en utredning om etablering av et norsk genomsenter. Helse Sør-Øst RHF har et hovedansvar for ledelse og koordineringen av spesialisthelsetjenestens arbeid innen persontilpasset medisin. Innsatsen innen persontilpasset medisin har særlig vært rettet mot kreftområdet, men også innen «sjeldenfeltet» vil innsatsen bli styrket. En presis diagnose er som regel nøkkelen til god og målrettet behandling og oppfølging. Helse- og omsorgsdepartementet har i 2022 påbegynt et arbeid med ny nasjonal strategi for persontilpasset medisin. Helse Sør-Øst RHF vil framover arbeide målrettet for å legge til rette for mer presis diagnostikk og behandling.

Anbefaling:

1. Vi ber om at Regional utviklingsplan for Helse Nord støtter seg til beskrivelsen som er gjort i utviklingsplanen til Helse Sør-Øst.
2. Vi ber om at rapporten «Hvordan skal vi tilby persontilpasset medisin i Helse Nord» refereres til i utviklingsplanen (se styresak 117-2021, vedlagt denne e-posten)
3. Begrepet «personlig medisin» må erstattes med persontilpasset medisin (eller presisjonsmedisin)

Mvh

Rune Sundset

Leder av fagnettverk for persontilpasset medisin i Helse Nord